

Milada Čujanová:
Obraz sametové revoluce v české próze
(posudek vedoucího diplomové práce)

Diplomová práce se věnuje tématu literárních zobrazení revoluce v listopadu 1989, tj. literárnímu obrazu něčeho, co má svoji referenci mimeticky zakotvenu ve sféře aktuálního světa, ale co právě z důvodů plynoucího času i generačních obměn tuto referenční bohatost nevyhnutelně ztrácí a stává se v daných textech víc a víc jen imanentním textovým obrazem. Diplomantka nachází základní poučení o zkoumání re-representace v českých sociologických pracích o kultuře (Petrušek, Alan) a v přeložených pracích Haydena Whitea a nového historismu. Má také k dispozici stať Pavla Janáčka, který se danému typu obrazu již souvisle věnoval. Nezkoumá řešení problému v celé konceptuální šíři, ale vypůjčuje si jen jistý úhel pohledu a základní terminologické vybavení, které by jí mělo posloužit pro analýzu a interpretaci konkrétních děl s obrazem sametové revoluce.

Jádro práce proto spočívá v textových analýzách, koncipovaných výčtově, text po textu. Výběr textů zohledňuje jistá typologizační a reprezentativní hlediska. Pozorování a zkoumání obrazu sametové revoluce si pochopitelně žádá o zvážení rámce celého textu (narrativu), ale diplomantce se daří držet pohled zacílený především na zvolené literární obrazy. Z analýz vyplývá jak repertoár opakujících se motivů, toposů a dalších prvků zobrazeného světa, tak i jedinečnost provedení (typ vypravěče, postavy, celkový časoprostor a dějová linie daného vyprávění). Svá pozorování dokládá poměrně častým citováním, které se mi však zdá být funkční tím, že text práce nabízí jakousi komentovanou antologii základních verbálních emblémů, jež jsou pro konstrukci literárního obrazu sametové revoluce využívány. Interpretace výběrově zohledňuje i recepci a dosavadní interpretace zvolených textů.

Druhá část práce syntetizuje pozorování jednotlivých textů z hlediska spektra kategorií, jež se ukázaly jako relevantní. Diplomantka se snaží postulovat distinktivní rysy obrazu sametové revoluce z hlediska stylizace vypravěče, postav, prostorů a dalších prvků vyprávění. Tyto rysy (její výčet dosahuje čísla 20) umožňují výslednou typologizaci, založenou na evidenci shod a rozdílů.

Diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě.

V Praze dne 17. 5. 2007

Doc. PhDr. Petr Bílek, CSc.